

pewną summę np. Piotr, kupił odemnie towarów za 10,000 złp. nie dając w zamian równej wartości. Piotr jest dłużnikiem za 10,000 zł, albo Piotr winien 10,000 zł. albo na koniec że Piotra zadłużam za 10,000 złp. czyli zapisuję go, w księdze wielkiej, (w której on ma otworzony rachunek), po lewej stronie wyobrażającej wszystkie jego długi. W tymże samym przykładzie rachunek towarów, pozbył się wartości za 10,000 złp. nie biorąc w zamian, przeto rachunek ten jest wierzycielem czyli jemu się należy summa 10,000 zł. albo kredytujemy ten rachunek za 10,000 zł. albo na koniec zapisujemy na prawej stronie tego rachunku summę 10,000 zł. na której to stronie mieszczą się wszystkie wierzytelności tegoż rachunku; to mając ciągle na pamięci nietrudno nam będzie zrozumieć całą teorią utrzymywania ksiąg.

Ogólne uwagi dotyczące się rachunków otworzonych w Wielkiej Księdze.

8. *Rachunki obejmują zwykle trzy rodzaje interesów.*

1. Bankowe.
2. Towarne,
3. Finansowe,

Trzy są gatunki negocjacji

1. Kupić.
2. Sprzedać.
3. Zamienić.

Każdy z nich może się odbywać w trojaki sposób :

Używa się trzech rodzajów wartości w negocjacjach.

1. Na moją własną korzyść albo dla mnie samego.
2. Na rachunek drugiego czyli w komiss.
3. Na rachunek towarzysztwa.

1. Gotowych pieniędzy.
2. Towarów.
3. Wexlów.

Trzy są rodzaje czynności.

1. Odebrać.
2. Dać.
3. Zamienić.

Trzy są przedmioty, dla których otwierają się rachunki.

1. Dla Naczelnika albo samego Negocjanta.
2. Dla osób z którymi prowadzi interesa.
3. Dla wartości w naturze.

W każdym rachunku mamy do uważania trzy rzeczy.

1. Przedmiot do którego on był utworzonym.
2. Dług, aby poznać cośmy dali.
3. Wierzytelność, aby wiedzieć cośmy odebrali.

Negocjacje odbywają się w trojaki sposób.

1. Za gotówkę.
2. Na kredyt.
3. Na zamianę.

Ztąd dowiadujemy się.

1. O naszych dłużnikach i o terminie wypłat summ przez nich zaciągniętych.
2. O naszych wierzycielach, o terminach wypłat i ich wierzytelności.
3. O wexlach odebranych lub wydanych i o tych które jeszcze u nas zostają, oraz o zyskach i stratach na nich poniesionych.

Rachunki mogą się skończyć w trojaki sposób.

1. Z zyskiem.
2. Z stratą.
3. Bez zysku i straty.

